

СТВОРЕННЯ РЕГУЛЯТИВНИХ МЕХАНІЗМІВ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Наявність ефективно функціонуючої системи внутрішнього контролю підприємств сфери ресторанного господарства є необхідною умовою не лише для власників, а й для всіх посадових осіб, які володіють адміністративною інформацією стосовно особливостей діяльності у кожному структурному підрозділі підприємства.

Діяльність підприємств сфери ресторанного господарства взаємопов'язана з впливом на здоров'я населення якості продукції та становить суспільний інтерес. У зв'язку з цим, особливого значення набуває контроль і нагляд за діяльністю підприємств з боку різних контролюючих органів. Саме тому налагоджений порядок регламентації контрольної діяльності всередині підприємства сприятиме своєчасному виявленню помилок та недоліків в роботі та вживанню заходів для підвищення ефективності господарської діяльності та надання зовнішнім користувачам достовірної інформації.

Нагляд з боку власника за діяльністю системи внутрішнього контролю на підприємстві є однією з його функцій як регулятора, орієнтованого на забезпечення попереджувальних дій стосовно недобросовісного, неправомірного та неякісного виконання своїх функцій суб'єктами внутрішнього контролю на підприємстві. Найбільша увага повинна приділятися питанням регулювання діяльності служби внутрішнього контролю та стандартів професійної компетентності внутрішніх контролерів. Крім того, особливу увагу доцільно приділити посиленню механізму внутрішнього контролю з метою запобігання незаконного використання майна з боку керівництва та управлінського персоналу, за умов, коли власник не приймає безпосередньої участі у процесі діяльності підприємства, а фінансовий директор та/або управлінський персонал має повну економічну владу.

При розгляді можливих регуляторів необхідно розуміти першопричини процесів, які потребують регулятивного втручання. Неабияке значення має відсутність зовнішнього нормативно-правового регулювання питань створення, регламентації, методичних вказівок щодо функціонування системи внутрішнього контролю на підприємстві, а ти більш – служби внутрішнього контролю. Саме тому для підвищення ефективності внутрішнього контролю обов'язковим є

розроблення й впровадження в дію чіткої, достатньо обґрунтованої нормативно-правової і методологічної організаційної бази.

Вибір механізму регулювання впливає з того, яким чином забезпечити ефективність внутрішнього контролю – шляхом досягнення однакових цілей регулятивної дії різними внутрішніми нормативними документами, шляхом відокремленості та підзвітності служби внутрішнього контролю саме власнику підприємства, чи шляхом періодичної зовнішньої аудиторської перевірки. Крім того, важливе значення в процесі здійснення внутрішнього контролю має обов'язкове дотримання принципів, в тому числі етичних, а саме: незалежності, об'єктивності, компетентності, самостійності, відповідальності, лояльності, конфіденційності, повноти, колегіальності, єдності, плановості, оперативності та систематичності. Ці принципи визначають результативність внутрішнього контролю і повинні бути закріплені у відповідних розділах методичних рекомендацій або правилах поведінки внутрішніх контролерів.

Розробка регламентації внутрішнього контролю повинна спиратися на сферу, умови та обсяг діяльності підприємства, його організаційну структуру та структуру самого підрозділу контролю, кваліфікації внутрішніх контролерів, наявність матеріально-технічної бази, а особливо інформаційних технологій, як підприємства в цілому, так і служби внутрішнього контролю. З метою підтримки ефективної роботи системи внутрішнього контролю та для досягнення поставлених цілей, власник підприємства має встановити наступні аспекти регулювання контрольної діяльності:

- 1) контроль відповідності нормативним вимогам;
- 2) система самоперевірки (самоінспекції);
- 3) механізм управління ризиками.

Крім того, за умов застосування інформаційних технологій внутрішніми контролерами, при розробці регламентів їх роботи, необхідно передбачити впровадження і окреслити загальну технологію використання спеціалізованих програмних продуктів, що сприятиме спрощенню процесу обробки та надання інформації власнику підприємства, а потім і керівникам структурних підрозділів.

Таким чином, створення регулятивного механізму сприятиме функціонуванню такої системи внутрішнього контролю, яка забезпечить підтвердження законності його діяльності, контроль за виконанням планів перевірок, виявлення і виправлення суттєвих помилок і відхилень, зниження можливих ризиків, прийняття альтернативних рішень, що забезпечить стабільну та ефективну діяльність підприємства у майбутньому.